

Sygn. akt I ACa 452/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 lutego 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący – Sędzia SA Małgorzata Rybicka – Pakuła

Sędzia SA Hanna Muras (spr.)

Sędzia SO del. Ewa Harasimiuk

Protokolant st. sekr. sąd. Aneta Zembrzuska

po rozpoznaniu w dniu 24 stycznia 2014 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa Stowarzyszenia (...) w W.

przeciwko (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w W.

o zobowiązanie

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie

z dnia 19 października 2012 r., sygn. akt XXIV C 1834/08

I. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że oddala powództwo i zasądza od Stowarzyszenia (...) w W. na rzecz (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W. kwotę 1080 (tysiąc osiemdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu;

II. zasądza od Stowarzyszenia (...) w W. na rzecz (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W. kwotę 1810 (tysiąc osiemset dziesięć) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

Sygn. akt I ACa 452/13

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 5 listopada 2008 r. powód domagał się zobowiązania pozwanej w trybie art. 105 ust. 2 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (Dz.U. z 2006 r. Nr 90, poz. 631 ze zm. – dalej jako: „u.p.a.p.” lub „PrAut”) do udzielenia w terminie 14 dni od otrzymania orzeczenia informacji zawierających: 1) wykaz nadań utworów audiowizualnych, w których wykorzystano utwory wkładowe z repertuaru powoda: słowne (scenariusze i dialogi), muzyczne, słowno-muzyczne, choreograficzne i pantomimiczne, obejmujący następujące dane: dzień nadania, godzinę nadania, program, czas emisji, wysokość wpływów z tytułu nadań; 2) wykaz reemisji utworów audiowizualnych, w których wykorzystano utwory wkładowe z repertuaru powoda: słowne (scenariusze i dialogi), muzyczne, słowno-muzyczne, choreograficzne i pantomimiczne, obejmujący następujące dane: program, wysokość wpływów z tytułu reemisji; 3) wykaz udostępnianych w Internecie nadań i reemisji lub udostępnianych „na życzenie” utworów audiowizualnych, w których wykorzystano utwory wkładowe z repertuaru powoda: słowne

(scenariusze i dialogi), muzyczne, słowno-muzyczne, choreograficzne i pantomimiczne, obejmujący następujące dane: wykaz udostępnianych utworów, dzień, godzinę, program, czas emisji, wysokość wpływów z tytułu udostępniania utworów w Internecie lub wykaz programów, w których są one udostępniane; 4) numer nośnika, na którym utrwalono utwory wkładowe z repertuaru powoda (w przypadku nadania i reemitowania z wprowadzonego do obrotu nośnika); 5) dane dotyczące innego wykorzystania na polach eksploatacji wymienionych w art. 21, art. 21¹ oraz art. 70 ust. 2¹ u.p.a.p.p. Powód żądał również zasądzenia na jego rzecz od pozwanej kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

W toku postępowania powód zmodyfikował żądania pozwu – pismem procesowym z dnia 15 października 2009 r. złożonym na rozprawie w dniu 16 października 2009 r. Ostatecznie powód sprecyzował powództwo w piśmie procesowym z dnia 1 czerwca 2012 r. w ten sposób, że wniósł, aby w terminie 14 dni od uprawomocnienia się wyroku pozwana udzieliła informacji i udostępniła dokumenty – co do okresu od 16 października 1999 r. do 16 października 2009 r. - zawierające: 1) wykazy nadań utworów słownych, muzycznych, słowno-muzycznych, choreograficznych i pantomimicznych, a także utworów audiowizualnych, w szczególności wykazy utworów słownych, muzycznych, słowno-muzycznych, choreograficznych w utworze audiowizualnym, obejmujące następujące dane: dzień nadania, godzinę nadania, program, czas emisji, wysokość wpływów z tytułu nadań; 2) wykazy reemisji utworów słownych, muzycznych, słowno-muzycznych, choreograficznych i pantomimicznych, a także utworów audiowizualnych, w szczególności wykazy utworów słownych, muzycznych, słowno-muzycznych, choreograficznych w utworze audiowizualnym, obejmujące następujące dane: dzień, godzinę, program, czas emisji, wysokość wpływów z tytułu reemisji; 3) wykazy udostępnionych w Internecie nadań i reemisji lub udostępnianych „na życzenie” utworów słownych, muzycznych, słowno-muzycznych, choreograficznych i pantomimicznych, a także utworów audiowizualnych, w szczególności wykazy utworów słownych, muzycznych, słowno-muzycznych, choreograficznych w utworze audiowizualnym, obejmujące następujące dane: wykaz udostępnianych utworów, dzień, godzinę, program, czas emisji, wysokość wpływów z tytułu udostępniania utworów w Internecie lub wykaz programów, w których są one udostępniane; 4) numery nośników, na których utrwalono utwory audiowizualne (w przypadku nadania i reemitowania z wprowadzonego do obrotu nośnika); 5) dane dotyczące innego wykorzystania utworów z repertuaru powoda na polach eksploatacji wymienionych w art. 21, art. 21¹ oraz art. 70 ust. 2¹ u.p.a.p.p.; 6) dokumenty księgowe precyzujące, jaka kwota została zarezerwowana przez pozwaną na pokrycie honorariów z tytułu nadań realizowanych przez spółkę i przy odwołaniu do jakich kryteriów została ona oszacowana; 7) umowy, z których wynika, do jakich utworów słownych, muzycznych, słowno-muzycznych, pantomimicznych i choreograficznych, a także utworów audiowizualnych, w szczególności utworów słownych, muzycznych, słowno-muzycznych, choreograficznych w utworze audiowizualnym, pozwana uzyskała zezwolenie lub zawarła inną umowę, z której wynika tytuł do ich nadawania lub reemisji. Powód oświadczył, że jest organizacją zbiorowego zarządzania w rozumieniu art. 104 u.p.a.p.p., uprawnioną do zbiorowego zarządzania prawami autorskimi do utworów słownych, muzycznych, słowno-muzycznych, choreograficznych, pantomimicznych oraz słownych, muzycznych, słowno-muzycznych i choreograficznych w utworze audiowizualnym, w szczególności na takich polach eksploatacji jak utrwalenie, zwielokrotnienie, wprowadzenie do obrotu, nadawanie za pośrednictwem wizji lub fonii przewodowych albo bezprzewodowych przez stacje naziemne i za pośrednictwem satelity, reemisja czy udostępnianie utworów w taki sposób, aby każdy mógł mieć do nich dostęp w miejscu i czasie przez siebie wybranym. Swoje uprawnienia do zarządzania wymienionymi prawami powód wywodził z decyzji Ministra Kultury i Sztuki z: 1995 r., 1998 r. i 2003 r. Powód wyjaśnił, że zgodnie z art. 70 u.p.a.p.p. jest uprawniony do dochodzenia należnego twórcom stosownego wynagrodzenia z tytułu eksploatacji utworów audiowizualnych, zawierających utwory objęte uzyskanym zezwoleniem na zbiorowy zarząd na polach eksploatacji wymienionych w art. 70 ust. 2¹ u.p.a.p.p. Powód podał, że pozwana prowadzi działalność gospodarczą polegającą między innymi na eksploatacji utworów audiowizualnych na platformie (...) Zdaniem powoda, mimo ustawowego obowiązku ciężącego na pozwanej nie uregulowała ona należnego wynagrodzenia na rzecz autorów z tytułu eksploatacji utworów, w tym utworów audiowizualnych zawierających utwory wkładowe z repertuaru powoda, na polach eksploatacji wymienionych w art. 21, art. 21¹ oraz art. 70 ust. 2¹ u.p.a.p.p., w związku z czym niezbędne stało się wystąpienie z powództwem zobowiązującym pozwaną do udzielenia

informacji wymienionych w treści żądania. Powód zaznaczył, że udzielenie tych informacji jest niezbędne w celu określenia wysokości dochodzonych przez niego wynagrodzeń autorskich.

(...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. wniosła o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powoda kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Pozwana w pierwszej kolejności wskazała na czasową niedopuszczalność drogi sądowej, a nadto zgłosiła zarzut braku legitymacji czynnej wobec niewykazania przez powoda repertuaru faktycznie przez niego zarządzanego oraz tego, że jest on właściwą organizacją zbiorowego zarządzania uprawnioną do żądania informacji stosownie do art. 105 ust. 2 u.p.a.p.p. w zakresie kategorii „utwór audiowizualny”, skoro w tej kategorii w zakresie wkładów w utwór audiowizualny na analogicznych polach eksploatacji działa też inna organizacja - Stowarzyszenie (...). Zdaniem pozwanej, nie ma podstaw do dochodzenia przez powoda informacji w trybie art. 105 ust. 2 u.p.a.p.p. ze względu na niespełnienie przesłanki niezbędności, nieadekwatność żądania pozwu w trybie art. 105 ust. 2 u.p.a.p.p. do podstaw materialnoprawnych tego żądania określonych przez powoda jako art. 21, art. 21¹ oraz art. 70 ust. 2¹ u.p.a.p.p., nieobalenie domniemania, że wyłącznie uprawnionym do otrzymywania informacji niezbędnych do ustalenia wynagrodzenia od pozwanej byłby producent utworu audiowizualnego, ewentualnie reprezentująca go organizacja zbiorowego zarządzania. Pozwana wskazała na wadliwość żądania pozwu oraz na nieuwzględnienie przez powoda istoty utworu audiowizualnego i jego odrębności od tak zwanych „wkładów” w ten utwór.

Wyrokiem z dnia 19 października 2012 r. Sąd Okręgowy w Warszawie zobowiązał pozwanego do udzielenia w terminie 14 dni od uprawomocnienia się wyroku informacji zawierających:

- wykaz utworów audiowizualnych, w których wykorzystano utwory wkładowe z repertuaru powoda: słowne (scenariusze i dialogi), muzyczne, słowno-muzyczne, choreograficzne i pantomimiczne - obejmujące następujące dane: dzień nadania, godzinę nadania, program, czas emisji, wysokość wpływów z tytułu nadań;
- wykaz reemisji utworów audiowizualnych, w których wykorzystano utwory wkładowe z repertuaru powoda: słowne, (scenariusz i dialogi), muzyczne, słowno- muzyczne, choreograficzne i pantomimiczne – obejmujący następujące dane: program, wysokość wpływów z tytułu reemisji;
- wykaz udostępnianych w Internecie nadań i reemisji lub udostępnianie „na życzenie” utworów audiowizualnych, w których wykorzystano utwory wkładowe z repertuaru powoda: słowne(scenariusze i dialogi), muzyczne, słowno-muzyczne, choreograficzne i pantomimiczne-obejmujący następujące dane: wykaz udostępnianych utworów, dzień, godzina, program, czas emisji, wysokość wpływów z tytułu udostępniania utworów w Internecie lub wykaz programów w których są one udostępniane;
- numer nośnika, na którym utrwalono utwory wkładowe z repertuaru powoda (w przypadku nadania i reemitowania z wprowadzonego do obrotu nośnika);
- dane dotyczące innego wykorzystania na polach eksploatacji dotyczące opublikowania drobnych utworów muzycznych, słownych, i słowno-muzycznych wyłącznie na podstawie umowy zawartej z organizacją zbiorowego zarządzania prawami autorskimi, chyba że prawo do nadania utworów zamówionych przez organizację radiową lub telewizyjną przysługuje jej na podstawie odrębnej umowy, utworów nadawanych w programach organizacji radiowych i telewizyjnych wyłącznie na podstawie umowy zawartej z właściwą organizacją zbiorowego zarządzania prawami autorskimi oraz dotyczące współtwórcy utworu audiowizualnego oraz artystów wykonawców uprawnionych do: wynagrodzenia proporcjonalnego do wpływów z tytułu wyświetlania utworu audiowizualnego w kinach, stosownego wynagrodzenia z tytułu najmu egzemplarzy utworów audiowizualnych i ich publicznego odtwarzania, stosownego wynagrodzenia z tytułu nadawania utworu w telewizji lub poprzez inne środki publicznego udostępniania utworów, stosownego wynagrodzenia z tytułu reprodukcji utworu audiowizualnego na egzemplarzu przeznaczonym do własnego użytku osobistego.

Sąd zasądził przy tym od pozwanego na rzecz powoda kwotę 1180 złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania.

Powyższe orzeczenie zapadło w oparciu o następujące ustalenia faktyczne i rozważania prawne Sądu Okręgowego.

Sąd ustalił, że Stowarzyszenie (...) z siedzibą w W. (dalej: Stowarzyszenie (...) lub (...)) jest organizacją zrzeszającą autorów między innymi w celu reprezentowania ich interesów związanych z ochroną w zakresie prawa autorskiego. Do celów stowarzyszenia należy w szczególności ochrona praw autorskich autorów zrzeszonych w stowarzyszeniu, a także autorów i innych osób uprawnionych niebędących członkami stowarzyszenia, w tym wykonywanie zbiorowego zarządzania prawami autorskimi. Swoje zadania Stowarzyszenie (...) realizuje między innymi przez: zawieranie umów dotyczących ochrony i realizacji praw autorskich, inkasowanie - na podstawie zawartych umów - należności autorskich z terenu Polski i innych krajów, podział i wypłatę wynagrodzeń autorskich, inkasowanie i wypłatę wynagrodzeń autorskich na indywidualne zlecenia autorów i innych uprawnionych itd. Decyzją z dnia 28 lutego 2003 r. Minister Kultury zmienił decyzję Ministra Kultury i Sztuki z dnia 1 lutego 1995 r. zmodyfikowaną decyzją z dnia 23 października 1998 r. Minister Kultury udzielił Stowarzyszeniu (...) zezwolenia na zbiorowe zarządzanie prawami autorskimi do utworów: słownych, muzycznych, słowno-muzycznych, choreograficznych, pantomimicznych oraz słownych, muzycznych, słowno-muzycznych i choreograficznych w utworze audiowizualnym, na następujących polach eksploatacji: a) utrwalanie, b) zwielokrotnianie, c) wprowadzanie do obrotu, d) wprowadzanie do pamięci komputera, e) publiczne wykonanie, f) publiczne odtwarzanie, g) wyświetlanie, h) wystawianie, i) użyczenie i najem, j) nadanie za pomocą wizji lub fonii przewodowej albo bezprzewodowej przez stację naziemną, k) nadanie za pośrednictwem satelity, l) reemisja, m) publiczne udostępnianie utworu w taki sposób, aby każdy mógł mieć do niego dostęp w miejscu i w czasie przez siebie wybranym. Sąd zauważył przy tym, że decyzją z 23 października 1998 r. poszerzono udzielone Stowarzyszeniu (...) zezwolenie na zarządzanie prawami autorskimi na utwory słowne, muzyczne, słowno-muzyczne i choreograficzne w utworze audiowizualnym. W uzasadnieniu tej decyzji podniesiono, że wniosek Stowarzyszenia (...) w zakresie poszerzenia pozwolenia o utwory audiowizualne obejmuje uzyskanie zezwolenia na zbiorowe zarządzanie utworami składającymi się na utwór audiowizualny z wyłączeniem praw przysługujących producentowi utworu audiowizualnego.

Dalej Sąd ustalił, że (...) Sp. z o.o. powstała na mocy umowy z 12 lutego 1992 r. Przedmiotem działalności gospodarczej tej spółki jest między innymi działalność nadawcza, telewizyjna, telekomunikacyjna itd. Od 2006 r. w ramach platformy (...) (...) Sp. z o.o. rozpowszechniała programy telewizyjne, które zawierały utwory audiowizualne, także utwory wkładowe, w szczególności muzyczne, słowne, słowno-muzyczne, choreograficzne w utworze audiowizualnym, między innymi drogą reemisji i nadawania. Z tego tytułu spółka nie uiszczała na rzecz Stowarzyszenia (...) żadnych kwot. Pozwana nie zawarła jakiegokolwiek umowy ze Stowarzyszeniem (...), na mocy której byłaby upoważniona przez to stowarzyszenie do korzystania z utworów pozostających w jego zarządzie na takich polach eksploatacji jak reemisja czy nadawanie bądź w oparciu o którą spółka uiszczalaby na rzecz Stowarzyszenia (...) wynagrodzenie za eksploataowanie utworów chronionych przez to stowarzyszenie.

W 2011 r. Stowarzyszenie (...) wystąpiło do Sądu Okręgowego w Warszawie przeciwko (...) Sp. z o.o. o zapłatę wynagrodzenia za okres od 12 października 2006 r. do 16 października 2009 r. za eksploataowanie utworów należących do jego repertuaru na polach eksploatacji: nadawanie i reemisja. Sprawa została zarejestrowana pod sygn. XXIV Nc 193/11, nie została jeszcze prawomocnie zakończona. Jak ustalił Sąd, Stowarzyszenie (...) potrzebuje informacji będących przedmiotem żądania pozwu w niniejszej sprawie do precyzyjnego określenia wysokości wynagrodzenia w sprawie XXIV Nc 193/11.

Stowarzyszenie (...) z siedzibą w W. (dalej jako: (...)) jest organizacją zrzeszającą twórców filmowych oraz inne podmioty, których działalność związana jest z twórczością filmową, w celu reprezentowania ich interesów zawodowych, twórczych i wynikających z ochrony w zakresie prawa autorskiego i praw pokrewnych, w tym osoby fizyczne i prawne, które podlegają ochronie praw autorskich i praw pokrewnych w zakresie utworów audiowizualnych. Zadaniem (...) jest w szczególności zbiorowe zarządzanie i ochrona powierzonych mu przez twórców filmowych i producentów audiowizualnych praw autorskich i praw pokrewnych oraz praw wynikających z u.p.a.p.p. (...) jest organizacją zbiorowego zarządu prawami autorskimi działającą w oparciu o decyzję Ministra Kultury i Sztuki z dnia

29 maja 1995 r., zmienioną decyzjami z dnia 23 października 1998 r. i z dnia 28 lutego 2003 r. Na podstawie wymienionych decyzji udzielono (...) zezwolenia na zbiorowe zarządzanie: 1) prawami autorskimi do utworów audiowizualnych na następujących polach eksploatacji: a) utrwalanie, b) zwielokrotnianie określoną techniką, w tym techniką zapisu magnetycznego oraz techniką cyfrową, c) wprowadzanie do obrotu, d) wprowadzanie do pamięci komputera, e) publiczne odtwarzanie, f) wyświetlanie, g) najem, h) użyczenie, i) nadawanie za pomocą wizji lub fonii przewodowej albo bezprzewodowej przez stację naziemną oraz nadawanie za pośrednictwem satelity, j) reemitowanie, k) publiczne udostępnianie utworu w taki sposób, aby każdy mógł mieć do niego dostęp w miejscu i w czasie przez siebie wybranym; 2) prawami pokrewnymi przysługującymi producentom utworów audiowizualnych do wideogramów na następujących polach eksploatacji: a) zwielokrotnianie określoną techniką, b) wprowadzanie do obrotu, c) najem, d) użyczenie, e) odtwarzanie, f) nadawanie za pomocą wizji lub fonii przewodowej albo bezprzewodowej przez stację naziemną oraz nadawanie za pośrednictwem satelity, g) reemitowanie, h) publiczne udostępnianie utworu w taki sposób, aby każdy mógł mieć do niego dostęp w miejscu i w czasie przez siebie wybranym. W dniu 18 maja 2010 r. (...) Sp. z o.o. zawarła z (...) umowę generalną, na mocy której (...) udzieliło spółce zgody na reemisję utworów audiowizualnych objętych (...) w prowadzonej przez spółkę działalności gospodarczej, a pozwana zobowiązała się do zapłaty na rzecz (...) wynagrodzenia przysługującego producentom i współtwórcom utworu audiowizualnego za korzystanie z utworu, o którym mowa w art. 70 ust. 2¹ pkt 3 u.p.a.p.p. W umowie generalnej zastrzeżono, że nie obejmuje ona praw twórców utworów słownych, muzycznych, słowno-muzycznych i choreograficznych w utworze audiowizualnym, jak również tłumaczy dialogów.

W dniu 14 lipca 2011 r. Przewodniczący zespołu orzekającego Komisji Prawa Autorskiego na podstawie art. 110⁽¹⁷⁾ ust. 5 w zw. z art. 107 u.p.a.p.p. ogłosił, po pierwsze, o zgłoszeniu w sprawie (...) w trybie art. 110⁽¹⁷⁾ w zw. z art. 107 u.p.a.p.p. przez Stowarzyszenie (...) wniosku o wskazanie Stowarzyszenia (...) jako właściwej organizacji zbiorowego zarządzania prawami autorskimi do pobierania stosownego wynagrodzenia należnego twórcom scenariuszy, utworów muzycznych i słowno-muzycznych, w związku ze zwielokrotnianiem (w tym reprodukowaniem, o którym mowa w art. 70 ust. 2⁽¹⁾ pkt 4 u.p.a.p.p.) i wprowadzaniem do obrotu utworów audiowizualnych objętych wnioskiem, a także, po drugie, o zgłoszeniu w sprawie (...) (...) w trybie art. 110⁽¹⁷⁾ w zw. z art. 107 u.p.a.p.p. przez Stowarzyszenie (...) wniosku o wskazanie Stowarzyszenia (...) jako właściwej organizacji zbiorowego zarządzania prawami autorskimi do pobierania wynagrodzenia proporcjonalnego do wpływów z tytułu wyświetlania utworu audiowizualnego w kinach, należnego twórcom scenariuszy, utworów muzycznych i słowno-muzycznych, które zostały stworzone dla filmów objętych wnioskiem lub w nich wykorzystane. Jednocześnie wezwano organizacje zrzeszające podmioty korzystające z utworów, których działalność objęta jest zakresem wniosków, do zgłaszania swego udziału w sprawie.

Odnosząc się do przedstawionych przez obie strony dowodów, Sąd wskazał, że publikacje, orzeczenia i opinie prywatne złożone przez strony zostały potraktowane jako uzupełnienie stanowisk procesowych stron.

W świetle poczynionych w sprawie ustaleń faktycznych, Sąd Okręgowy uznał powództwo za uzasadnione w całości.

Na wstępie rozważań Sąd wskazał, że na gruncie rozpoznawanej sprawy nie zaistniały podstawy do odrzucenia pozwu na mocy art. 199 § 1 pkt 1 k.p.c. Zdaniem Sądu nie wystąpiła czasowa niedopuszczalność drogi sądowej - merytoryczne rozpoznanie niniejszej sprawy nie było uzależnione od wyczerpania postępowania przed Komisją Prawa Autorskiego. W ocenie Sądu na czasową niedopuszczalność drogi sądowej nie wskazywał art. 108 u.p.a.p.p., obowiązujący do 21 października 2010 r. Sąd stwierdził, że nie miał wątpliwości co do zakresu reprezentacji powoda oraz (...) i uznał, że nie było uzasadnione występowanie do Komisji Prawa Autorskiego o wskazanie organizacji właściwej stosownie do art. 107 u.p.a.p.p., bowiem treść zezwoleń udzielonych obu organizacjom zbiorowego zarządzania była zdaniem Sądu jasna.

Dalej Sąd wskazał, że ram postępowania w przedmiotowej sprawie nie ograniczyło zamknięcie rozprawy w dniu 21 kwietnia 2009 r., a następnie jej otwarcie w dniu 19 maja 2009 r. Po ponownym otwarciu rozprawy strona powodowa

była uprawniona do modyfikacji żądania zgodnie z treścią art. 193 k.p.c. Z tych przyczyn za skuteczną Sąd uznał modyfikację powództwa dokonaną po 19 maja 2009 r.

Sąd uznał, że roszczenie dochodzone przez powoda podlegało uwzględnieniu na podstawie art. 105 ust. 2 u.p.a.p.p. Sąd stwierdził, że powód posiada legitymację procesową czynną w niniejszej sprawie. Jak wskazał Sąd, powód jest organizacją zbiorowego zarządzania w rozumieniu art. 104 ust. 1 u.p.a.p.p., której minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego w trybie art. 104 ust. 3 u.p.a.p.p., decyzją z dnia 1 lutego 1995 r., zmienioną decyzjami z dnia 23 października 1998 r. i z dnia 28 lutego 2003 r., udzielił zezwolenia na zbiorowe zarządzanie prawami autorskimi do utworów: słownych, muzycznych, słowno-muzycznych, choreograficznych, pantomimicznych oraz słownych, muzycznych, słowno-muzycznych i choreograficznych w utworze audiowizualnym, między innymi na takich polach eksploatacji, jak: utrwalanie, zwielokrotnianie, wprowadzanie do obrotu, nadawanie za pośrednictwem satelity, reemisja, publiczne udostępnianie utworu w taki sposób, aby każdy mógł mieć do niego dostęp w miejscu i w czasie przez siebie wybranym. Nadto z mocy art. 105 ust. 1 u.p.a.p.p. na rzecz powoda działa domniemanie, że - jako organizacja zbiorowego zarządzania - po pierwsze, jest uprawniony do zarządzania i ochrony w odniesieniu do praw autorskich do utworów: słownych, muzycznych, słowno-muzycznych, choreograficznych, pantomimicznych oraz słownych, muzycznych, słowno-muzycznych i choreograficznych w utworze audiowizualnym (tak zwanych utworów wkładowych), w szczególności na takich polach eksploatacji jak wyżej wymienione, a po drugie, ma legitymację procesową między innymi w zakresie ochrony praw autorskich do ww. utworów na tych polach eksploatacji. Zdaniem Sądu, przedmiotowego domniemania pozwana nie obaliła w toku procesu. Jak wskazał Sąd, zgodnie z art. 105 ust. 1 zdanie drugie u.p.a.p.p. na domniemanie wynikające ze zdania pierwszego tego przepisu nie można się powołać, gdy do tego samego utworu lub artystycznego wykonania rości sobie tytuł więcej niż jedna organizacja zbiorowego zarządzania, która to sytuacja nie występuje jednak w niniejszej sprawie, a w każdym razie pozwana jej nie wykazała. Dalej Sąd zważył, że pozwana nie wykazała, że powód nie jest uprawniony do zarządzania prawami autorskimi do ww. utworów wkładowych na wskazanych wcześniej polach eksploatacji. Pozwana nie udowodniła też, aby inna niż powód organizacja, w szczególności (...), rościła sobie prawa do zarządzania i ochrony prawami do tych samych utworów, do których uprawnienia obejmujące zarządzanie i ochronę przysługują powodowi. Z porównania statutów powodowego stowarzyszenia oraz (...) oraz z porównania zezwoleń udzielonych przez Ministra Kultury powodowi i (...) wynika, że nie pokrywają się zakresy zarządzania powoda i (...) prawami autorskimi w odniesieniu do reprezentowanych przez te podmioty utworów. W świetle zezwoleń Ministra Kultury zdaniem Sądu uznać trzeba, że inny rodzaj praw pozostaje w zbiorowym zarządzie powoda - w szczególności są to prawa autorskie do utworów wkładowych, to jest do utworów słownych, muzycznych, słowno-muzycznych i choreograficznych w utworach audiowizualnych, a inny rodzaj praw pozostaje w zbiorowym zarządzie (...) są to zwłaszcza prawa autorskie do utworu audiowizualnego jako całości.

W ocenie Sądu w okolicznościach przedmiotowej sprawy powód nie musiał wykazywać repertuaru faktycznie zarządzanego - konkretnych utworów. Korzystał bowiem z domniemania wynikającego z art. 105 ust. 1 u.p.a.p.p. Domniemanie to obejmuje zaś wszystkie utwory danej kategorii, a więc w niniejszej sprawie utwory wkładowe. Zdaniem Sądu w okolicznościach niniejszej sprawy powód nie ma możliwości konkretnego określenia pozostających w jego repertuarze utworów, jakie pozwana wykorzystwała w prowadzonej przez siebie działalności.

Dalej Sąd zważył, że powód posiada materialnoprawne uprawnienie do domagania się wynagrodzenia od pozwanej. Powód może domagać się od pozwanej wynagrodzenia za eksploatację utworów słownych, muzycznych, słowno-muzycznych i choreograficznych w utworze audiowizualnym na polach eksploatacji wymienionych w art. 70 ust. 2¹ u.p.a.p.p. Z porównania art. 70 ust. 1 i ust. 2¹ u.p.a.p.p. wynika, że współtwórcy utworu audiowizualnego, niezależnie od producenta tego utworu, przysługuje wynagrodzenie za korzystanie z utworu na polach eksploatacji wymienionych w art. 70 ust. 2¹ u.p.a.p.p. Z mocy zaś art. 70 ust. 3 u.p.a.p.p. w zw. z art. 70 ust. 2¹ u.p.a.p.p. powód, jako organizacja zbiorowego zarządzania uprawniona do zarządzania prawami autorskimi do ww. kategorii utworów wkładowych w utworze audiowizualnym, jest uprawniony do dochodzenia wynagrodzenia z tytułu eksploatacji utworu audiowizualnego zawierającego utwory wkładowe na polach eksploatacji wskazanych w art. 70 ust. 2¹ u.p.a.p.p.

Sąd wskazał, że pozwana nie kwestionowała, że co najmniej od 2006 r. korzystała z utworów audiowizualnych, w tym na polach eksploatacji takich jak nadawanie czy reemisja. W skład tych utworów mogły wchodzić utwory słowne, muzyczne, słowno-muzyczne i choreograficzne w utworze audiowizualnym. Stron nie łączyła żadna umowa, w oparciu o którą pozwana byłaby uprawniona do korzystania z utworów pozostających w zarządzie powoda, a zatem zdaniem Sądu zostało wykazane, że pozwana mogła eksploatować utwory z repertuaru powoda bez jego zgody, bez zapłaty wynagrodzenia na jego rzecz. W celu sprawdzenia tej okoliczności powód potrzebuje danych wymienionych w treści pozwu. W oparciu o te dane dopiero może on wyliczyć stosowne wynagrodzenie należne od pozwanej. W ocenie Sądu informacje żądane w treści pozwu stanowią informacje niezbędne w rozumieniu art. 105 ust. 2 u.p.a.p.p. Sąd zważył, że w 2011 r. powód wystąpił do Sądu Okręgowego w Warszawie przeciwko pozwanej o zapłatę wynagrodzenia za okres od 12 października 2006 r. do 16 października 2009 r. za eksploatowanie utworów pozostających w jego repertuarze na takich polach eksploatacji jak nadawanie i reemisja (sygn. akt XXIV Nc 193/11). Postępowanie to toczy się, jednak dla precyzyjnego określenia wysokości wynagrodzenia powód potrzebuje danych objętych żądaniem pozwu w niniejszej sprawie. W świetle tego tym bardziej spełniona jest przesłanka niezbędności wskazana w art. 105 ust. 2 u.p.a.p.p.

Ostatecznie Sąd Okręgowy uwzględnił w całości przedmiotowe roszczenie zgodnie z żądaniem pozwu. W miejsce przywołanych art. 21, art. 21¹ oraz art. 70 ust. 2¹ u.p.a.p.p. Sąd przytoczył w wyroku przewidziane w tych przepisach pola eksploatacji.

Apelację od powyższego od wyroku Sądu Okręgowego wywiódł pozwany, zaskarżając to orzeczenie w całości i zarzucając mu:

1. błąd w ustaleniach faktycznych polegający na mylnym uznaniu, że:

a. pozwana od 2006 r. rozpowszechniała programy telewizyjne, które zawierały utwory wkładowe, w szczególności muzyczne, słowne, słowno-muzyczne, choreograficzne w utworze audiowizualnym, między innymi drogą reemisji i nadawania, podczas gdy utwór audiowizualny stanowi jedną całość, a tak zwane utwory wkładowe nie są przedmiotem odrębnej eksploatacji w ramach utworu audiowizualnego jako całości;

b. powód zarządza prawami autorskimi w oparciu o umowy zawarte z zagranicznymi organizacjami zbiorowego zarządzania prawami autorskimi (dalej: (...)), mimo iż okoliczność ta nie została wykazana dowodem z tych umów, ani innym miarodajnym dokumentem, a jedynie odpisem pełnym z rejestru stowarzyszeń oraz statutem powoda, przez co mylnie ustalono istnienie podstawy faktycznej w zakresie prawa powoda do żądania informacji i dokumentacji o twórcach utworów spoza Polski;

c. powód dochodzi informacji i dokumentacji niezbędnych, podczas gdy w sprawie nie wykazano, że powód dysponuje prawem do ich dochodzenia z punktu widzenia możliwości wyliczenia stosownego wynagrodzenia autorskiego, co było także sporne między stronami, a nie bezsporne jak wadliwie ocenił Sąd orzekający;

2. niewyjaśnienie wszystkich okoliczności faktycznych istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy wskutek naruszenia przepisów postępowania, które mogło mieć wpływ na wynik sprawy, a mianowicie artykułu 217 § 2 w zw. z art. 238 § 2 k.p.c. przez oddalenie istotnych wniosków dowodowych z dokumentów:

a. dowód z opinii prof. dr hab. R. M. i naruszenie art. 217 § 1 w zw. z art. 245 k.p.c.;

b. dowód z orzeczenia Komisji Prawa Autorskiego z 3 lutego 2010 r.

3. sprzeczność istotnych ustaleń Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego, co nastąpiło wskutek naruszenia przepisów postępowania:

a. artykułu 328 § 2 k.p.c. przez nieustalenie faktów, które sąd uznał za udowodnione, a poprzestanie na domysłach i twierdzeniach stron jako okolicznościach rzekomo bezspornych w szczególności przez użycie w ustaleniach faktycznych w kluczowej dla rozstrzygnięcia sporu materii - tj. ocenie bezprawności po stronie skarżącej (naruszenia

autorskich praw majątkowych) - zwrotów niejednoznacznych i niczego nie przesądzających, a oddających wyłącznie twierdzenia stron, wobec czego nie ustalono prawa powoda do żądania danych objętych sporem;

b. artykułu 233 § 1 w zw. z art. 234 k.p.c. przez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów, polegające na dokonaniu oceny dowodów w sposób niewszechstronny, bowiem bez uwzględnienia wiążącego Sąd orzekający domniemania nabycia autorskich praw majątkowych przez producenta utworu audiowizualnego do dysponowania prawami wkładowymi oraz prawami twórców utworów włączonych do utworów audiowizualnych mocą umowy o wykorzystanie już istniejącego utworu, ustanowione przez przepisem art. 70 ust. 1 PrAut;

c. artykułu 233 k.p.c. przez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów, polegające na dokonaniu oceny dowodów w sposób sprzeczny z zasadami doświadczenia życiowego w odniesieniu do pominiętego dowodu z orzeczenia Komisji Prawa Autorskiego z 3 lutego 2010 r., polegające na przyjęciu - wbrew tym zasadom - że w działalności telewizyjnej polegającej na reemisji i nadawaniu programów telewizyjnych, może dochodzić do samodzielnej eksploatacji wkładów twórczych składających się na udział we wspólnym prawie do utworu audiowizualnego obok lub równolegle do tego utworu jako całości;

d. artykułu 233 k.p.c. przez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów polegające na niewszechstronnym rozważeniu materiału dowodowego i przyjęciu, że skarżąca prowadzi działalność polegającą na najmie, wyświetlaniu utworów audiowizualnych w kinach oraz zajmuje się reprodukcją tych utworów, które następnie wprowadza do obrotu na nośniku przeznaczonym do użytku osobistego;

e. artykułu 233 k.p.c. przez przekroczenie granic swobodnej oceny materiału dowodowego polegające na niewszechstronnym rozważeniu materiału dowodowego i przyjęciu, że (...) jest organizacją upoważnioną do zbiorowego zarządzania prawami autorskimi do utworów audiowizualnych z wyłączeniem praw współtwórców utworów audiowizualnych oraz praw przysługującymi producentom utworów audiowizualnych, mimo iż ze statutu tej organizacji, jej zezwolenia na zbiorowe zarządzanie, umowy zawartej ze skarżącą z 18 maja 2010 r. wynika, że (...) reprezentuje szeroką kategorię uprawnionych do utworu audiowizualnego, tj. współtwórców utworów audiowizualnych, twórców utworów włączonych do tych utworów, oraz producentów utworów audiowizualnych i producentów wideogramów;

f. artykułu 233 k.p.c. przez przekroczenie granic swobodnej oceny materiału dowodowego polegające na niewszechstronnym jego rozważeniu i przyjęciu, że zakresy reprezentacji powoda i (...) nie pokrywają się ze sobą, mimo iż z treści zezwoleń na zbiorowe zarządzanie obu wymienionych organizacji, ich statutów oraz umowy z 18 maja 2010 r. wynika, że (...) reprezentuje producentów utworów audiowizualnych (oraz wideogramów), współtwórców tych utworów oraz twórców utworów włączonych do utworów audiowizualnych, a powód - mocą swego zezwolenia na zbiorowe zarządzanie - twórców utworów włączonych;

g. artykułu 187 pkt 1 in principio k.p.c. przez uwzględnienie żądania pozwu sformułowanego w sposób ogólnikowy, przez co uwzględniono żądanie nieproporcjonalne, uniemożliwiające indywidualizację substratu (przedmiotu) roszczenia w powiązaniu z sytuacją materialnoprawną powoda i niezbędnością żądanej informacji i dokumentacji do wyliczenia wynagrodzeń, oraz sformułowane w sposób uniemożliwiający egzekucję i wykonanie wyroku;

h. artykułu 321 k.p.c. przez wykroczenie poza podstawę faktyczną sporu, które to uchybienie polega na:

- rozstrzygnięciu w sentencji wyroku o utworach nieobjętych żądaniem pozwu, tj. o tzw. dziełach wkładowych, podczas gdy powód wnosił o zasądzenie informacji i dokumentacji w odniesieniu do utworów słownych, muzycznych, słowno-muzycznych, choreograficznych i pantomimicznych w utworze audiowizualnym, objętych treścią pkt 6 zezwolenia na zbiorowe zarządzanie o numerze (...) z 1 lutego 1995 r. ze zm., tj., wnosił w odniesieniu do innej kategorii utworów i uprawnionych;

- wydaniu orzeczenia w odniesieniu do praw artystów wykonawców, podczas gdy powód nie reprezentuje tej kategorii uprawnionych z praw pokrewnych, a reprezentuje twórców (autorów) uprawnionych z praw autorskich i nie wniósł zasądzenie informacji lub dokumentacji w odniesieniu do praw artystów wykonawców,

- wydaniu wyroku (mimo uwzględnienia powództwa w całości) w odniesieniu do innego okresu, za który informacje i dokumenty miałyby zostać powodowi przekazane, a więc nie w stosunku do okresu objętego wyraźnym żądaniem pozwu, tj. od 16 października 1999 r. do 16 października 2009 r.;

- wydaniu orzeczenia - wbrew treści powództwa - w odniesieniu do niewywodzonych w pozwie roszczeń o ujawnienie danych związanych z wyświetlaniem utworu audiowizualnego w kinie, najmie czy jego reprodukowaniu na egzemplarzu przeznaczonym do własnego użytku osobistego, której to działalności skarżąca nie prowadzi, ani nie prowadziła oraz powód tego nie twierdził, ani nie żądał informacji o takiej eksploatacji, gdyż jego celem jest dochodzenie wynagrodzeń autorskich z tytułu eksploatacji utworów audiowizualnych będących przedmiotem nadań programów telewizyjnych na Platformie (...) na polu reemisji i nadawania;

4. nierozpoznanie istoty sprawy poprzez pominięcie i nierozstrzygnięcie o organizacji właściwej oraz brak rozstrzygnięcia o przesłankach powstania zobowiązania pozwanej do udzielenia powodowi informacji;

5. naruszenie przepisów prawa materialnego, a to:

a. artykułu 70 ust. 1 PrAut przez niezastosowanie w związku z artykułem 105 ust. 2 PrAut mimo prawidłowego ustalenia, że skarżąca zawarła z (...) umowę z 18 maja 2010 r. oraz (...) reprezentuje prawa do utworu audiowizualnego jako całości, a nadto że (...) udzieliło skarżącej zgody na reemisję utworów audiowizualnych, skarżąca zobowiązała się do zapłaty na rzecz (...) wynagrodzenia przysługującego współtwórcom utworu audiowizualnego za korzystanie z utworu, o którym mowa w art. 70 ust. 21 pkt 3 PrAut, oraz że umową objęto także zgodę i wynagrodzenie producentów utworów audiowizualnych oraz współtwórców reprezentowanych przez (...) na podstawie umowy o powierzeniu praw w zarząd, umów o wzajemnej reprezentacji oraz na zasadzie negotiorum gestor, co spowodowało, w zakresie wywodzonych praw zakazowych powoda, brak rozstrzygnięcia o uprzednim obowiązku wzruszenia domniemania nabycia autorskich praw majątkowych przez producenta utworu audiowizualnego, którego powód nie reprezentuje według treści swego zezwolenia na zbiorowe zarządzanie;

b. artykułu 105 ust. 1 PrAut w zw. z art. 105 ust. 2 PrAut przez błędne zastosowanie polegające na mylnym przyjęciu, że w ustalonym stanie faktycznym obalenie domniemania ustanowionego w art. 105 ust. 1 PrAut nie jest możliwe w sytuacji zanegowania zbiorowej reprezentacji powoda w związku z krzyżowaniem się treści jego zezwolenia z (...) w odniesieniu do tej samej kategorii utworów, tj. utworów twórców dzieł włączonych do utworu audiowizualnego, a jedynie wówczas gdy zanegowanie to dotyczy tego samego, konkretnego z nazwy i jego twórcy utworu;

c. artykułu 105 ust. 2 PrAut przez błędne zastosowanie polegające na przyjęciu, że udzielenie powodowi jako organizacji zbiorowego zarządzania informacji i dokumentacji jest niezależne od wykazania po jej stronie prawa do dochodzenia wynagrodzeń, przez co uwzględniono żądanie nieproporcjonalne do zakresu wykazanego prawa;

d. artykułu 107 PrAut przez błędne zastosowanie i nieodrżucenie pozwu wobec przejściowego braku drogi sądowej do czasu wskazania powoda przez Komisję Prawa Autorskiego jako organizację właściwą do reprezentowania praw współtwórców utworów audiowizualnych.

Nadto na zasadzie art. 368 § 1 pkt 4 k.p.c. pozwany powołał nowe fakty i dowody, tj.:

1. dwa orzeczenia Komisji Prawa Autorskiego z 6 maja 2009 r. sygn. akt DP. (...) (...) oraz z 5 listopada 2009 r. sygn. akt DP. (...) (...) na dowód tego, że (...) jest organizacją właściwą na polu reemisji i nadawania utworu audiowizualnego, a w nadaniach oraz reemisji dochodzi do eksploatacji jednolitych utworów audiowizualnych, nie zaś wkładów twórczych czy utworów uprzednich jako takich,

2. pisma (...): z 15 listopada 2011 r. oraz 19 grudnia 2011 r. na okoliczność właściwości (...) na polu reemisji i nadawania utworu audiowizualnego, wąskiego charakteru zezwolenia powoda na zbiorowe zarządzanie oraz stosowania w obrocie wadliwych tabel wynagrodzeń autorskich na polu reemisji, które uniemożliwiają wyliczenie stosownego wynagrodzenia autorskiego, co powoduje, że dochodzone w sprawie informacje i dane nie są niezbędne.

Skarżący wniósł też o dopuszczenie dowodu z opinii prof. dr hab. R. M. na okoliczność wykładni treści zezwoleń Stowarzyszenia (...) oraz (...) na zbiorowe zarządzanie, praktyki funkcjonowania tych (...) w Polsce oraz na dowód tego, że powód nie jest organizacją właściwą w zakresie prawa do reprezentacji praw współtwórców utworów audiowizualnych oraz praw producenta tych utworów, a nadto dowodu z orzeczenia Komisji Prawa Autorskiego z 3 lutego 2010 r. na okoliczność tego, że w nadaniach programów telewizyjnych (działalności nadawczej i reemisyjnej) nie dochodzi do eksploatacji utworów słownych, muzycznych, słowno-muzycznych i choreograficznych w utworze audiowizualnym, a jednolitych utworów audiowizualnych.

Skarżący wniósł również na podstawie artykułu 267 pkt a-b Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej („TfUE” - wersja skonsolidowana opubl. w Dz.Urz.UE z 9.05.2008 r. 2008 Cl 15/53 ze zm.), o zwrócenie się do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z wnioskiem o rozpatrzenie pytań prawnych:

1. „Czy przepis art. 6 ust. 1 zd. 1 Dyrektywy 2004/48/WE z 29 kwietnia 2004 r. w sprawie egzekwowania praw własności intelektualnej (Dz.Urz. UE nr L 157/45), który przewiduje po stronie podmiotu dochodzącego swych praw obowiązek przedłożenia w postępowaniu sądowym „należytych i dostępnych dowodów wystarczających do poparcia roszczeń”, powinien być w ten sposób interpretowany, że pozwala organizacji zbiorowego zarządzania prawami autorskimi lub pokrewnymi dochodzić roszczeń z tytułu naruszenia autorskich praw majątkowych wyłącznie z powołaniem na domniemanie reprezentacji w odniesieniu do pól eksploatacji objętych zbiorowym zarządzaniem oraz legitymacji procesowej w tym zakresie, a więc przy faktycznym przerzuceniu ciężaru dowodzenia na drugą stronę sporu niebędącą taką organizacją?”;

2. „Czy Dyrektywa 2004/48/WE z 29 kwietnia 2004 r. w sprawie egzekwowania praw własności intelektualnej, w szczególności jej art. 6, 7, 8 ust. 3 e powinny być w ten sposób interpretowane, że nie dotyczą organizacji zbiorowego zarządzania prawami autorskimi i pokrewnymi i pozwalają sądowi rozpatrującemu spór na wniosek organizacji zbiorowego zarządzania prawami autorskimi lub pokrewnymi zobowiązać korzystającego z utworów do ujawnienia informacji lub dokumentacji bez gwarancji zachowania poufności i ochrony danych objętych treścią tych informacji lub dokumentacji?”.

W odpowiedzi na apelację powód wniósł o oddalenie apelacji, oddalenie wniosków dowodowych zawartych w apelacji, pominięcie powołanych przez pozwanego nowych faktów i dowodów, oddalenie wniosku o skierowanie pytań prawnych do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, oddalenie wniosku pozwanego o zawieszenie postępowania oraz wniósł o zasądzenie na jego rzecz kosztów postępowania za obie instancje, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

Na rozprawie apelacyjnej strony podtrzymały swoje dotychczasowe stanowiska.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

apelacja zasługuje na uwzględnienie.

Ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd I instancji okazały się prawidłowe i Sąd Apelacyjny przyjmuje je za własne. Podniesione w apelacji zarzuty odnoszące się do naruszenia art. 233 k.p.c. (przy czym treść zarzutów w tym zakresie wskazuje, że autor apelacji miał na względzie § 1 tego artykułu) oraz błędów w ustaleniach faktycznych w istocie dotyczą w większości oceny prawnej, zwłaszcza zaś wykładni przepisów PrAut oraz treści zezwoleń wydanych na rzecz (...) oraz (...) przez ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego na podstawie art. 104 ust. 3 PrAut.

O uwzględnieniu apelacji zadecydowały natomiast zarzuty odnoszące się do charakteru utworu audiowizualnego i praw przysługujących jego twórcom, a rzutuujące na ocenę zakresu legitymacji czynnej po stronie (...) do dochodzenia roszczeń informacyjnych na podstawie art. 105 ust. 2 PrAut. Zaznaczyć wypada, że te kwestie pozwana podnosiła zarówno w zakresie zarzutów naruszenia prawa materialnego – przepisów PrAut, jak i zarzutów procesowych oraz zarzutów błędnych ustaleń faktycznych.

Sąd Apelacyjny w niniejszym składzie stoi na stanowisku, że utwór audiowizualny ma charakter utworu współautorskiego, o którym mowa w art. 9 PrAut. Utwór audiowizualny stanowi zatem jedną integralną całość, nie zaś zbiór utworów wkładowych, a przy tym jest czymś więcej niż prostą sumą utworów, które się nań składają (podobnie Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 3 stycznia 2007 r., IV CSK 303/06, "Glosa" 2007, nr 4, s. 93; por. też M. Czajkowska-Dąbrowska, [w:] J. Barta (red.), R. Markiewicz (red.), Prawo autorskie i prawa pokrewne. Komentarz, LEX, 2011). Przeciwne stanowisko reprezentowane przez powoda opiera się na niezasadnym w ocenie Sądu Apelacyjnego założeniu, że obok autorskich praw majątkowych do utworu audiowizualnego jako całości, twórcom utworów wkładowych przysługują równolegle prawa do poszczególnych utworów, wchodzących w skład utworu audiowizualnego. W konsekwencji powód przyjmuje, że podczas eksploatacji utworu audiowizualnego jako całości, np. w drodze nadawania, dochodzi jednocześnie do eksploatacji poszczególnych utworów wkładowych (tak powód m.in. w piśmie procesowym z dnia 5 kwietnia 2012 r. – k. 439 i n., podobnie w odpowiedzi na apelację). Pogląd ten zdaniem Sądu Apelacyjnego nie zasługuje na aprobatę. Nie wydaje się, aby zamiarem ustawodawcy było takie uregulowanie majątkowych praw autorskich, aby prawa do utworu audiowizualnego dublowały się. Do takich konsekwencji prowadziłoby zaś przyjęcie, że obok prawa do utworu audiowizualnego jako integralnej całości funkcjonuje zestaw praw do utworów wkładowych eksploatowanych w ramach utworu audiowizualnego, a eksploatacja utworu audiowizualnego oznacza równoczesną eksploatację każdego z utworów wkładowych. Przeciwno takiej interpretacji przepisów PrAut opowiadają się także przedstawiciele doktryny (por. J. Szczotka, Utwory audiowizualne – stan oczekiwania na nowelizację prawa autorskiego, PS 2009 nr 1, s. 31 i n.; E. Traple, Prawo współtwórcy dzieła audiowizualnego do udziału w dochodach z eksploatacji tego dzieła w polskim prawie autorskim, ZN UJ. PWiOWI z. 69, s. 47, 57; za: M. Czajkowska-Dąbrowska, ibidem; M. Czajkowska-Dąbrowska, ibidem). Ta ostatnia autorka trafnie zauważyła, że w przypadku innych utworów współautorskich nie jest podnoszone, aby przysługiwały do nich dwa naraz zestawy praw autorskich – po pierwsze prawo zespołu wszystkich współtwórców do tego utworu, a po drugie prawa tych spośród nich, których wkłady dałyby się wyodrębnić z całego dzieła współautorskiego.

Konsekwencją przyjęcia stanowiska co do integralnego charakteru utworu audiowizualnego jest uznanie, że utwory wkładowe nie mogą być przedmiotem odrębnej eksploatacji w ramach utworu audiowizualnego. Oznacza to, że nadanie czy reemisja utworu audiowizualnego stanowi eksploatację tego jednego utworu - audiowizualnego i nie dochodzi w ten sposób do równoczesnej eksploatacji utworów wkładowych. Nie oznacza to oczywiście, że utwory wkładowe nigdy nie funkcjonują poza utworem audiowizualnym. Na ogół utwór audiowizualny zawiera w sobie utwory, które mogą być przedmiotem odrębnej percepcji i jako takie mogą uzyskać odrębny byt. W praktyce na ogół chodzi tu o muzykę filmową, która niezależnie od tego, że stanowi część filmu jako dzieła audiowizualnego, często jest rozpowszechniana też poza nim, np. w formie nagrania na płycie CD. Utwór wkładowy może być zatem przedmiotem praw autorskich majątkowych odrębnych od praw do utworu audiowizualnego, ale tylko wówczas, gdy jest on wyrażony w oderwaniu od utworu audiowizualnego. W podobnym duchu wypowiedział się Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 15 października 1991 r. (III CZP 97/91, OSNC 1992 r. z. 6, poz. 92), wydanej jeszcze na gruncie prawa autorskiego z 1952 r. W orzeczeniu tym Sąd Najwyższy stwierdził, że utwór muzyczny może wprawdzie jawić się jako element utworu kinematograficznego, który jest samodzielnym przedmiotem prawa autorskiego, ale z powodu swojej odrębności prawnej i zdolności do wyrażania się poza filmem może być też traktowany niezależnie od dzieła, do którego ustalenia przyczynił się. Nie budzi natomiast wątpliwości, że większość elementów strukturalnych dzieła audiowizualnego nie może być z niego wyodrębniona w taki sposób, aby stanowiły samodzielne utwory i w efekcie nie funkcjonują poza dziełem audiowizualnym (np. wkład reżysera, operatora, itd.).

Podsumowując tę część rozważań, należy zgodzić się z pozwaną co do tego, że dopóki rozpatrywana jest eksploatacja całości utworu audiowizualnego, pytanie o eksploatację funkcjonujących w ramach niego utworów wkładowych jawi się jako bezprzedmiotowe. W niniejszej sprawie z twierdzeń powoda nie wynikało zaś, aby domagał się on udzielenia informacji przez pozwanego w związku z eksploataowaniem przez niego utworów wchodzących w skład utworów audiowizualnych jako utworów odrębnych, a jedynie w ramach eksploatacji całego utworu audiowizualnego. Pozwana wskazała przy tym, że w swojej działalności nie eksploatuje odrębnie utworów, które byłyby samodzielnymi wkładami do utworów audiowizualnych (por. odpowiedź na pozew).

Stanowiący podstawę prawną roszczenia powoda przepis art. 105 ust. 2 PrAut stanowi: W zakresie swojej działalności organizacja zbiorowego zarządzania może się domagać udzielenia informacji oraz udostępnienia dokumentów niezbędnych do określenia wysokości dochodzonych przez nią wynagrodzeń i opłat. Bezsprzeczne jest, że sąd rozpoznający sprawę o roszczenie informacyjne dochodzone na podstawie art. 105 ust. 2 PrAut musi każdorazowo rozważyć, czy (...) występująca z tym roszczeniem jest organizacją właściwą do udzielenia jej informacji i dokumentów wskazanych w żądaniu pozwu, a zatem czy przysługuje jej legitymacja procesowa czynna w tym zakresie. Przy ocenie tej nie można abstrahować od tego, czy roszczenie, którego wysokość ma być określona za pomocą żądanych przez powoda informacji i dokumentów, potencjalnie może być dochodzone przez tę (...). Wypada zauważyć w tym miejscu, że sam powód wskazywał w toku postępowania, że art. 105 ust. 2 PrAut obliguje (...) dochodzącą roszczenia na tej podstawie do wykazania, że informacje i dokumenty, o które wnioskuje, są niezbędne z punktu widzenia określenia wysokości wynagrodzeń i opłat, do pobierania których dana (...) jest uprawniona, oraz że żądanie mieści się w zakresie działalności tej organizacji, tzn. odnosi się do kategorii utworów i pól eksploatacji objętych zezwoleniem na zbiorowe zarządzanie udzielonym przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego (tak powód w piśmie procesowym z dnia 27 grudnia 2011 r. – k. 349 i n.). W niniejszej sprawie Sąd Okręgowy uznał, że Stowarzyszenie (...) wykazało swoją legitymację do wystąpienia z żądaniem zobowiązania pozwanej spółki do udzielenia informacji wskazanych w pozwie. Sąd Apelacyjny nie podziela tego zapatrywania.

Sąd Okręgowy wskazał w uzasadnieniu skarżonego wyroku, że roszczenie informacyjne dochodzone przez (...) w niniejszej sprawie objęte było zakresem działalności tej (...) w rozumieniu art. 105 ust. 2 PrAut. Sąd ten stwierdził przy tym, że nie miał wątpliwości co do zakresu reprezentacji powoda oraz (...), wskazując, że treść zezwoleń udzielonych obu organizacjom zbiorowego zarządzania była jasna, a przy tym powołał się na domniemanie ustanowione w art. 105 ust. 1 PrAut. W ocenie Sądu Apelacyjnego stanowisko Sądu Okręgowego w powyższym zakresie było co do zasady słuszne, natomiast analiza treści przedmiotowych zezwoleń prowadzi do zgola odmiennych od sformułowanych przez Sąd I instancji wniosków w zakresie legitymacji procesowej (...) w niniejszej sprawie.

Z ustaleń poczynionych przez Sąd I instancji wynika, że Minister Kultury udzielił Stowarzyszeniu (...) zezwolenia na zbiorowe zarządzanie prawami autorskimi do utworów: słownych, muzycznych, słowno-muzycznych, choreograficznych, pantomimicznych oraz słownych, muzycznych, słowno-muzycznych i choreograficznych w utworze audiowizualnym na wymienionych w decyzji polach eksploatacji, między innymi na polach: nadawanie za pośrednictwem satelity, reemisja oraz publiczne udostępnianie utworu w taki sposób, aby każdy mógł mieć do niego dostęp w miejscu i w czasie przez siebie wybranym (decyzja Ministra Kultury i Sztuki z dnia 1 lutego 1995 r. zmieniona decyzją z dnia 23 października 1998 r., a następnie decyzją Minister Kultury z dnia 28 lutego 2003 r.). Z kolei na podstawie decyzji Ministra Kultury i Sztuki z dnia 29 maja 1995 r., zmienionej decyzjami z dnia 23 października 1998 r. i z dnia 28 lutego 2003 r., udzielono (...) zezwolenia m.in. na zbiorowe zarządzanie prawami autorskimi do utworów audiowizualnych na wskazanych polach eksploatacji, w szczególności: nadawanie za pośrednictwem satelity, reemitowanie oraz publiczne udostępnianie utworu w taki sposób, aby każdy mógł mieć do niego dostęp w miejscu i w czasie przez siebie wybranym. Pozwany wskazywał, że zakres przedmiotowych zezwoleń pokrywa się w opisanym wyżej zakresie, jednak zdaniem Sądu Apelacyjnego stanowisko to nie jest uzasadnione.

W ocenie Sądu Apelacyjnego z treści powyższych zezwoleń wynika, że prawa twórców utworów wkładowych wykorzystanych w utworze audiowizualnym, jako współtwórców utworu audiowizualnego, związane z eksploatacją utworu audiowizualnego jako całości na wymienionych polach eksploatacji co do zasady reprezentuje (...). Natomiast

(...) co do zasady reprezentuje twórców utworów wkładowych wykorzystanych w utworze audiowizualnym w takim zakresie, w jakim utwory te eksploatowane są w sposób odrębny, a zatem poza utworem audiowizualnym (jak wskazano wyżej, w praktyce najczęściej tak dzieje się z muzyką filmową).

Bezspornym jest, że treść zezwolenia udzielonego (...) przez ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego na podstawie art. 104 ust. 3 PrAut wytycza zakres działania organizacji zbiorowego zarządzania poprzez określenie kategorii utworów chronionych przez daną organizację oraz pól eksploatacji, na których organizacja ta ma uprawnienia do zarządzania i ochrony. Jednocześnie domniemanie wynikające z art. 105 ust. 1 PrAut jest ograniczone treścią zezwolenia udzielonego danej (...) (por. podobnie Sąd Apelacyjny w Warszawie w wyroku z dnia 21 kwietnia 2009 r., VI ACa 1240/08, Apel.-W-wa 2009/3/28). Zważywszy na powyższe, zdaniem Sądu Apelacyjnego nie można podzielić stanowiska powoda, zaakceptowanego przez Sąd I instancji, co do tego, że legitymacja (...) do wystąpienia z roszczeniem informacyjnym w niniejszej sprawie, a w dalszej kolejności legitymacja tego podmiotu do dochodzenia roszczeń o zapłatę – m.in. na podstawie art. 70 ust. 2¹ PrAut, jest objęta domniemaniem ustanowionym w art. 105 ust. 1 PrAut. Zdaniem Sądu Apelacyjnego domniemanie ustanowione w art. 105 ust. 1 PrAut w zakresie dotyczącym reprezentacji współtwórców utworu audiowizualnego działa na korzyść (...), natomiast w zakresie reprezentacji twórców utworów wkładowych eksploatowanych odrębnie – na korzyść (...).

Ustalenie zakresu domniemania z art. 105 ust. 1 PrAut w niniejszej sprawie nie może jednocześnie abstrahować od treści art. 70 ust. 1 PrAut. Przepis ten stanowi: Domniemywa się, że producent utworu audiowizualnego nabywa na mocy umowy o stworzenie utworu albo umowy o wykorzystanie już istniejącego utworu wyłączne prawa majątkowe do eksploatacji tych utworów w ramach utworu audiowizualnego jako całości. Regulacja ta uzasadnia przyjęcie koncepcji, wedle której (...) może zarządzać utworami wkładowymi w ramach utworu audiowizualnego wówczas, gdy została zawarta umowa wyłączająca domniemanie z art. 70 ust. 1 PrAut – czyli w sytuacji, gdy producent nie nabył na mocy umowy, o której mowa w tym przepisie, autorskich praw majątkowych do eksploatacji danego utworu wkładowego w ramach utworu audiowizualnego jako całości. Skuteczne dochodzenie przez (...) wynagrodzenia z tytułu wykorzystania w ramach utworu audiowizualnego utworów wkładowych wymaga zatem obalenia domniemania ustanowionego w art. 70 ust. 1 PrAut na korzyść producenta. Dopóki domniemanie to nie zostanie obalone, należy natomiast przyjąć, że to producent, a nie twórcy dzieł wkładowych, jest wyłącznie uprawniony do eksploatacji utworu audiowizualnego jako całości (a w ramach niego wszystkich jego elementów składowych), w tym do pobierania z tego tytułu wynagrodzenia. Twórcy utworów wkładowych, którzy na mocy umowy przenieśli na producenta autorskie prawa majątkowe, w tym także prawo do wynagrodzenia, nie są już uprawnieni do dalszego rozporządzania tymi prawami – a więc także do wyrażania zgody na eksploatację ich utworów w ramach utworu audiowizualnego jako całości. W konsekwencji takiego prawa nie ma też (...) reprezentująca ich prawa, gdyż zakres uprawnień takiej organizacji uzależniony jest od zakresu uprawnień przysługujących reprezentowanym przez nią twórcom.

W niniejszej sprawie powód nie obalił domniemania z art. 70 ust. 1 PrAut, a zatem brak podstaw, aby uznać, że (...) w imieniu współtwórców utworu audiowizualnego byłby uprawniony do dochodzenia od pozwanej na zasadach ogólnych wynagrodzenia z tytułu eksploatacji utworu audiowizualnego jako całości. Wynagrodzenie to zgodnie z omawianym domniemaniem przysługuje bowiem producentom poszczególnych utworów audiowizualnych nadawanych lub reemitowanych przez pozwanego. Nie było zaś sporne, że (...) nie jest (...) reprezentującą prawa producentów (jest nią natomiast (...)). Na marginesie warto zauważyć, że nawet w razie obalenia domniemania ustanowionego w art. 70 ust. 1 PrAut wątpliwości może budzić w świetle przyjętej tu koncepcji utworu audiowizualnego jako utworu współautorskiego, czy (...) byłby w tym zakresie właściwą (...). Jeżeli bowiem uznać, że wbrew swojemu literalnemu brzmieniu art. 70 ust. 1 PrAut traktuje nie o prawach do poszczególnych utworów składowych, a o udziałach w utworze audiowizualnym, to wówczas – w świetle przytoczonej wcześniej treści zezwoleń – wydaje się, że jako organizację właściwą do reprezentowania praw twórców z tytułu przysługujących im udziałów w utworze audiowizualnym należałoby traktować (...), a nie (...). Rozstrzygnięcie tej kwestii nie miało jednak w sprawie istotnego znaczenia wobec nieobalenia przez powoda domniemania ustanowionego na rzecz producenta utworu audiowizualnego.

Z kolei w art. 70 ust. 2¹ pkt 3 PrAut (zważywszy na przedmiot działalności pozwanego pozostałe punkty tego przepisu w niniejszej sprawie nie mogły być rozpatrywane): Współtwórcy utworu audiowizualnego oraz artyści wykonawcy są uprawnieni do stosownego wynagrodzenia z tytułu nadawania utworu w telewizji lub poprzez inne środki publicznego udostępniania utworów. Jak wskazał Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 25 listopada 2008 r. (III CZP 57/08, OSNC 2009/5/64): Z zasady prawo do wynagrodzenia za korzystanie z utworu jest związane z wyłącznym prawem autora korzystania z utworu i rozporządzania nim, a więc przysługuje w powiązaniu ze sferą zakazową (prawem bezwzględny). Szczególny stan rzeczy występuje wtedy, gdy prawo do wynagrodzenia odrywa się od sfery zakazowej i przysługuje twórcy, pomimo przeniesienia przez niego jego praw autorskich na nabywcę. Tak właśnie, wynagrodzenie przewidziane w art. 70 ust. 2 Pr.aut. (odpowiednik obecnego ust. 2¹), należy się wymienionym w nim osobom w oderwaniu od wyłącznego prawa do korzystania z utworu i rozporządzania nim. Jest to wynagrodzenie dodatkowe, niezależne od praw autorskich przysługujących producentowi (istniejące obok praw majątkowych producenta), a jego podstawą nie są "zasady ogólne", lecz konkretny przepis ustawy - art. 70 ust. 2 Pr.aut. Wynagrodzenie przyznane w tym przepisie jest niemal jednolicie, zarówno w piśmiennictwie, jak i w judykaturze uznawane za wynagrodzenie dodatkowe ("drugie"). Tak również jego charakter ocenił Trybunał Konstytucyjny w wyroku z dnia 24 maja 2006 r., K 5/05.

Wypada zauważyć, że przepis art. 70 ust. 2¹ PrAut w jego obecnym brzmieniu wyraźnie mówi o „współtwórcach utworu audiowizualnego”, nie zaś o „twórcach utworów wkładowych”. Jednocześnie powstanie roszczenia o dodatkowe wynagrodzenie uzależnione jest od nadawania utworu audiowizualnego jako całości. W świetle treści zezwoleń wydanych na rzecz (...) i (...) nie budzi wątpliwości, że tylko druga z tych organizacji jest uprawniona do reprezentowania prawa twórców (współtwórców) utworu audiowizualnego, jeżeli chodzi o eksploatację takiego utworu jako całości. (...) nie posiada zatem legitymacji do dochodzenia wynagrodzenia, o którym mowa w art. 70 ust. 2¹ PrAut. – stowarzyszenie to nie jest zatem organizacją właściwą w rozumieniu art. 70 ust. 3 PrAut.

Z powyższych rozważań wynika, że jeżeli chodzi o utwory słowne, muzyczne, słowno-muzyczne, itd. zawarte w utworze audiowizualnym, to (...) ma uprawnienie do zarządzania prawami autorskimi do tych utworów funkcjonujących w ramach utworu audiowizualnego o tyle tylko, o ile nie jest to sprzeczne z koncepcją, że utwór audiowizualny stanowi jedno dzieło, do którego prawa autorskie przysługują producentowi (tak też Sąd Apelacyjny w Warszawie w uzasadnieniu wyroku z dnia 21 kwietnia 2009 r. (sygn. akt VI ACa 1240/08, OSA z 2011 r. nr 5, s. 25 i n.). Powód w niniejszej sprawie nie wykazał, aby tego rodzaju uprawnienia mu przysługiwały. W konsekwencji (...) nie mógł dochodzić na podstawie art. 105 ust. 2 PrAut udzielenia informacji i dokumentów mających umożliwić ustalenie, jakie utwory audiowizualne i kiedy były nadawane lub reemitowane przez pozwaną spółkę, skoro powód nie wykazał, aby mógł potencjalnie dochodzić od pozwanego roszczeń, których wysokość miałyby zostać ustalona w oparciu o te dane. Podobną uwagę należy odnieść do dalszych żądań pozwu odnoszących się do utworów audiowizualnych, które Sąd Okręgowy w zaskarżonym wyroku uwzględnił. Już tylko z tych względów wyrok pierwszoinstancyjny nie mógł się ostać.

W świetle powyższego bliższa analiza pozostałych zarzutów podniesionych w apelacji okazała się zbędna. Wypada natomiast podkreślić, że w większości trafny okazał się zarzut naruszenia przez Sąd I instancji art. 321 k.p.c. Ostatecznie jednak nie miało to istotnego znaczenia dla treści rozstrzygnięcia Sądu Apelacyjnego, bowiem wobec uznania, że powód nie miał legitymacji procesowej do wystąpienia z roszczeniem informacyjnym w niniejszej sprawie, drugorzędne znaczenie miał sam zakres żądanych informacji i dokumentów. Jedynie na marginesie zatem należy zauważyć, że w uzasadnieniu skarżonego wyroku Sąd Okręgowy wskazał, że modyfikacja powództwa dokonana przez powoda po dniu 19 maja 2009 r., tj. po ponownym otwarciu rozprawy przez Sąd, pismem procesowym z dnia 15 października 2009 r. złożonym na rozprawie w dniu 16 października 2009 r. oraz pismem procesowym z dnia 1 czerwca 2012 r. - była skuteczna. Mimo to treść sentencji wydanego wyroku wskazuje, że Sąd Okręgowy ostatecznie orzekł w zasadzie o żądaniu procesowym zawartym w pozwie. W szczególności w wyroku nie zakreślono ram czasowych co do okresu, którego dotyczy zobowiązanie do udzielenia informacji, a który został ostatecznie przez powoda sprecyzowany jako okres od 16 października 1999 r. do 16 października 2009 r. Wypada natomiast w tym miejscu wskazać, że

w uzasadnieniu skarżonego orzeczenia Sąd Okręgowy stwierdził, że pozwana, w celu uczynienia zadość roszczeniu powoda, powinna wskazać, jakie utwory (..) eksploatowała w czasie objętym żądaniem pozwu - od 16 października 1999 r. do 16 października 2009 r. Brak określenia ram czasowych w sentencji wyroku oznaczał jednak przekroczenie granic powództwa, a zatem w tym zakresie Sąd I instancji orzekł ponad żądanie.

Wypada też zauważyć, zakres informacji, do udzielenia których Sąd zobowiązał pozwaną w wyroku nie pokrywa się w pełni z dosłowną treścią żądań pozwu ani też zmodyfikowanego następnie powództwa. Wątpliwości budzi w tym zakresie w szczególności treść pkt. 1. tiret 5 sentencji wyroku pierwszoinstancyjnego. W tej części treść wyroku jest zdecydowanie bardziej rozbudowana w porównaniu z treścią roszczenia procesowego objętego pkt. 1 pkt. 5) petitum pozwu. Sąd I instancji w uzasadnieniu wyroku wskazał, że w miejsce przywołanych w pozwie art. 21, art. 21¹ oraz art. 70 ust. 2¹ u.p.a.p.p. Sąd przytoczył w wyroku przewidziane w tych przepisach pola eksploatacji. Wątpliwym jest jednak, aby zamiarem powoda było uzyskanie orzeczenia tej treści – np. co do danych o współtwórcach utworu audiowizualnego oraz artystów wykonawców uprawnionych do wynagrodzenia proporcjonalnego do wpływów z tytułu wyświetlania utworu audiowizualnego w kinach, skoro poza sporem jest, że pozwana tego rodzaju działalności nie prowadzi. Roszczenie zawarte w pkt. 1 pkt. 5) petitum pozwu, powtórzone następnie w tym samym kształcie w pismach procesowych modyfikujących powództwo, było niewystarczająco precyzyjne i w tym kształcie, w jakim sformułował je powód nie mogło zostać uwzględnione w wyroku – niezależnie od kwestii jego zasadności. Natomiast okoliczność ta zdaniem Sądu Apelacyjnego nie uzasadniała uwzględnienia przedmiotowego roszczenia w takiej formie, jak uczynił to Sąd I instancji w pkt. 1 tiret 5. sentencji wyroku i trafnie zwrócił na to uwagę skarżący. I w tym zakresie Sąd Okręgowy częściowo orzekł zatem ponad żądanie.

Z kolei zaś Sąd Okręgowy w ogóle nie rozstrzygnął o dodatkowych żądaniach zgłoszonych przez powoda po zmodyfikowaniu powództwa - o udostępnienie dokumentów księgowych oraz umów, z których wynika dla pozwanej tytuł do nadawania lub reemisji wskazanych przez powoda kategorii utworów.

Wypada jednak zauważyć, że powód nie wniósł apelacji od przedmiotowego orzeczenia z zarzutem nierozpoznania istoty sprawy, nie domagał się również uzupełnienia wyroku poprzez rozstrzygnięcie o roszczeniach pominiętych przez Sąd Okręgowy. Apelację złożyła jedynie strona pozwana – od takiego orzeczenia, jakie zostało przez Sąd I instancji wydane i to orzeczenie było przedmiotem kontroli instancyjnej.

Nieuzasadniony był natomiast zarzut naruszenia artykułu 328 § 2 k.p.c., które zdaniem skarżącego polegać miało na „nieustaleniu faktów, które sąd uznał za udowodnione, a poprzestanie na domysłach i twierdzeniach stron jako okolicznościach rzekomo bezspornych (...), wobec czego nie ustalono prawa powoda do żądania danych objętych sporem”. Przede wszystkim wypada zauważyć, że w orzecznictwie w sposób jednolity przyjmuje się, iż skuteczne postawienie zarzutu naruszenia art. 328 § 2 k.p.c. może mieć miejsce tylko wówczas, gdy uzasadnienie skarżonego wyroku zawiera takie braki, że nie jest możliwe dokonanie kontroli instancyjnej orzeczenia (por. np. wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 20 listopada 2008 r., VI ACA 384/08, Dz.Urz.UOKiK 2009/1/8). Wypada przy tym wskazać za Sądem Apelacyjnym w Katowicach (wyrok z dnia 10 kwietnia 2003 r., I ACA 1137/02, LEX nr 193544), że o uchybieniu art. 328 § 2 k.p.c. można mówić wtedy, gdy uzasadnienie wyroku nie zawiera elementów pozwalających na kontrolę orzeczenia, weryfikację stanowiska sądu, zaś skarżący winien wykazać dla skuteczności stawianego w tym zakresie zarzutu, że nie ma z tej przyczyny możliwości jednoznacznej rekonstrukcji podstaw rozstrzygnięcia sprawy. W niniejszej sprawie uzasadnienie skarżonego wyroku zdaniem Sądu Apelacyjnego co do zasady odzwierciedla w sposób jasny podstawę faktyczną i tok rozumowania Sądu I instancji. W szczególności z uzasadnienia tego wynika wprost, że Sąd Okręgowy uznał, że powodowi przysługują wobec pozwanej roszczenia o zapłatę wynagrodzenia z tytułu eksploatacji utworów słownych, muzycznych, słowno-muzycznych i choreograficznych w utworze audiowizualnym na polach eksploatacji wymienionych w art. 70 ust. 2¹ PrAut., zaś dla określenia wysokości tego wynagrodzenia powód potrzebuje informacji wskazanych w pozwie (por. w szczególności s. 20 uzasadnienia Sądu I instancji). To przede wszystkim te okoliczności zadecydowały o uwzględnieniu przez Sąd Okręgowy powództwa. Fakt, że Sąd II instancji nie podzielił w tym zakresie stanowiska Sądu I instancji nie może zaś świadczyć o trafności zarzutu naruszenia art. 328 § 2 k.p.c. Wypada przy tym zaznaczyć, że – wbrew stanowisku reprezentowanemu w apelacji - roszczenie informacyjne

uregulowane w art. 105 ust. 2 PrAut nie jest uzależnione od wykazania, czy choćby uprawdopodobnienia bezprawności działania strony przeciwnej, czy naruszenia przez ten podmiot majątkowych praw autorskich znajdujących się w zarządzie powodowej (...). W szczególności nie ma takiej potrzeby w sytuacji, gdy żądane informacje związane są z dochodzeniem przez (...) roszczeń, które nie wynikają z naruszenia praw autorskich majątkowych – a zatem takich, jak w szczególności roszczenia określone w art. 70 ust. 2¹ PrAut. Dlatego też fakt niepoczynienia w tym zakresie jednoznacznych ustaleń przez Sąd I instancji nie mógł mieć wpływu na rozstrzygnięcie Sądu odwoławczego.

Nie można też uznać za uzasadniony zarzutu nierozpoznania istoty sprawy przez Sąd I instancji poprzez brak rozstrzygnięcia o organizacji właściwej oraz przesłankach powstania zobowiązania pozwanej. Sąd Okręgowy odniósł się do tych kwestii, w szczególności przeanalizował, jaki jest zakres reprezentacji (...) w porównaniu z (...). Niezasadnie również skarżący wskazywał w tym kontekście na naruszenie art. 107 PrAut, bowiem w okolicznościach niniejszej sprawy – jak zostało wskazane wyżej - nie występowała kolizja uprawnień dwóch (...). Zarzut czasowej niedopuszczalności drogi sądowej był przy tym całkowicie chybiony.

Na koniec wypada podkreślić, że Sąd Apelacyjny nie znalazł podstaw do wystąpienia z pytaniem prejudycjalnym do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej. Niezależnie od zgłaszanych przez powoda wątpliwości co do dopuszczalności wskazanego przez pozwanego przedmiotu przedmiotowych pytań, wypada zauważyć, że wskazane przez pozwanego kwestie ostatecznie nie miały znaczenia dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy.

Natomiast nowe fakty i dowody podniesione w apelacji należało uznać za spóźnione – wbrew wymogowi stawianemu przez przepis art. 368 § 1 pkt 4 k.p.c. pozwany nie wykazał, aby ich powołanie w postępowaniu przed sądem pierwszej instancji nie było możliwe albo że potrzeba powołania się na nie wynikała później. Nie stanowi tu wystarczającego uzasadnienia sam fakt, że pozwany nie zgadzał się z wydanym przez Sąd I instancji rozstrzygnięciem. Nie mogły też zostać uwzględnione wnioski dowodowe co do opinii prywatnej sporządzonej przez prof. dr hab. R. M. na zlecenie pozwanego oraz co do orzeczenia Komisji Prawa Autorskiego z dnia 3 lutego 2010 r. Przede wszystkim zważyć należy, że dokumenty te nie mogły posłużyć Sądowi do ustalenia okoliczności wskazanych przez skarżącego, a odnoszących się do wykładni prawa materialnego.

W świetle powyższych rozważań Sąd Apelacyjny na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że oddalił powództwo w całości, orzekając o kosztach postępowania pierwszoinstancyjnego na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c. oraz § 10 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (t.j. Dz.U. z 2013 r. poz. 490). O kosztach postępowania apelacyjnego należało orzec na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c. oraz § 10 ust. 1 pkt 2 w zw. z § 12 ust. 2 pkt 2 ww. rozporządzenia – punkt drugi sentencji wyroku. Zaznaczyć wypada, że wysokość wynagrodzenia pełnomocnika procesowego reprezentującego pozwanego za obie instancje określona została jako równowartość trzykrotności stawki minimalnej z uwagi na skomplikowany charakter sprawy, która wymagała znacznego nakładu pracy ze strony pełnomocnika.